

Yksityistiehanke Ylivieskassa 2022

Tiekuntatietoutta yksityisteille!
Teams-yleisötilaisuus 29.8.2022.

Hankkeesta...

Huhtikuu-elokuu 2022

*Tavoitteena ollut parantaa yksityisteihin liittyvää neuvontaa ja opastusta Ylivieskassa...

→...teemana tiekunnat, joiden perustamista ja toimintaa kohtaan haluttu lisätä kiinnostusta.

→...koostettu mm. opasvihkonen, jota jaettu n. 60:lle yksityistielle kaupungin alueella (1-3 kpl/tie) + ladattu internetiin.

*Asiakaspalvelun ja tiedottamisen ohella tehty kartoitusta kaupungin yksityistieverkosta...

→ ...tarkastelussa Ylivieskan asutut tiekunnalliset tiet, avustettavat tiet, sopimustiet sekä tiekunnattomat, ns. potentiaaliset tiekuntatiet.

Seuraavaksi...

- 1) Essi Laaksonen (METSÄn tähden Tiimi Oy): Tiekunnan tehtävät
- 2) Risto Herrala (Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus): Valtionavustus yksityisteiden perusparannukseen
- 3) Kysymyksiä & keskustelua...

→...puheenvuoro "nosta käsi" –reaktiopainikkeella (muista avata puheenvuoron saannin jälkeen vielä oma mikrofoni).

→...kysymykset voi kirjoittaa myös keskustelukenttään!

Tiekunnan tehtävät

Yksityisteiden neuvonta-
ja opastushanke

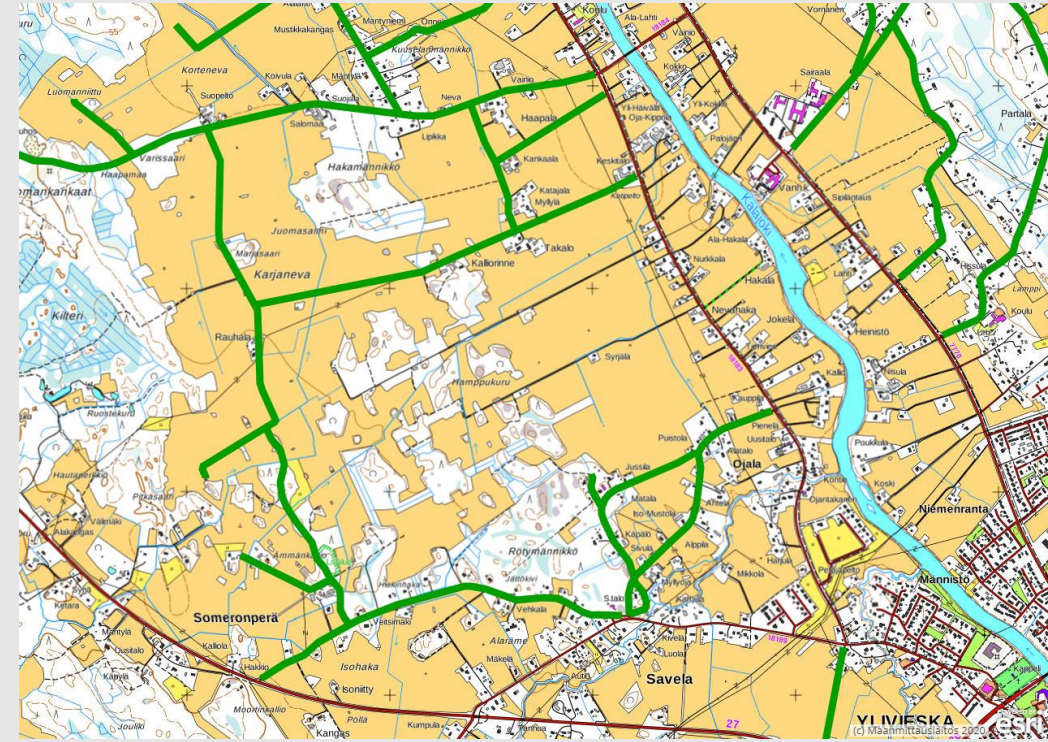
Ylivieska 29.8.2022

Essi Laaksonen, METSÄn
tähtien Tiimi Oy

Tiekunta

- Tiekunta on tieoikeuden saaneiden kiinteistöjen omistajien eli osakkaiden yhteisö, joka on perustettu tiekunnan kokouksessa tai Maanmittauslaitoksen toimesta. Aikaisemmin myös kuntien tekniset lautakunnat perustivat tiekuntia. Rekisteriä perustetuista tiekunnista ylläpitää Maanmittauslaitos.
- Osakkaiden yhdessä omistamaa tietä, jota ei ole perustettu tiekunnaksi, kutsutaan järjestäytymättömäksi tieksi eikä sitä koske yksityistielaki muutamaa pykälää lukuunottamatta. Järjestäytymätön tie voidaan perustaa tiekunnaksi seuraavasti:

Tiekunnan perustaminen

- Tiekunta perustetaan yleensä Maanmittauslaitoksen tietoimituksessa. Kuka tahansa tien osakkaista voi hakea tietoimitusta. Tietoimituksessa voidaan päättää mm. tiealueen leveys, muuttaa rasilteita ja lisätä tai poistaa tien haaroja. Tietoimituksessa voidaan myös päättää tien siirtämisestä. Toimitusinsinööri päättää viimekädessä asioista.
- Tiekunta voidaan myös perustaa tiekunnan järjestäytymiskokouksessa. Tiealueella on oltava rasilteita koko matkalla, tien päähän asti, jotta perustaminen kokouksessa onnistuu. Perustamiskokouksen pöytäkirja karttaliitteineen lähetetään Maanmittauslaitokselle rekisteröitäväksi.
- Tiekunnan perustaminen tiekunnan kokouksessa onnistuu, kun rasilteet ovat kunnossa ja osakkaat yksimielisiä. Tietoimituksen hakeminen on varmempi tapa silloin, kun tiealueesta on epäselvyyttä, ja osakkaat ovat erimielisiä.

Tiekunnan kokouksen järjestäminen

- Järjestäytymiskokous kutsutaan ja pidetään samojen ohjeiden mukaan kuin tiekunnan (vuosi)kokous.
- Normaalitapauksissa hoitokunnan puheenjohtaja tai toimitsijamies kutsuu kokouksen koolle.
- Kuka tahansa osakas voi kutsua kokouksen koolle, jos edellisestä kokouksesta on yli 5-vuotta – uinuva tiekunta.
- Ohjeet kokouksen pitoon tulevat suoraan yksityistielaista.
 - Koollekutsuminen kirjeitse vähintään 14 vrk ennen, maksimissaan 2 kk ennen kokousta. Sähköpostikutsu on mahdollinen, jos siihen osakkaan suostumus.
 - Kokouskutsussa on ilmoitettava kokouksessa käsiteltävät asiat.
 - Rahaa kerättäessä maksuunpanoluettelo oltava nähtävillä vähintään 14 pv ennen kokousta. Maksuunpanoluettelossa on mainittava osakkaiden nimet, yksikkömäärät ja rekisterinumerot sekä yksikkökohtainen hinta ja perusmaksun hinta.
 - Uusia yksiköitä vahvistettaessa myös yksiköt on oltava nähtävillä 14 päivää ennen kokousta.
 - Mahdolliset hoitokunnan kokouksen pöytäkirjat sekä säännöt tulee olla myös nähtävillä 14 päivää ennen kokousta.

Tiekunnan kokous

- Kokous on pidettävä 1-4 vuoden välein.
- Kokouksessa asioista päätetään enemmistöpäätöksin, yksiköiden mukaan.
- Asialistalla oltava:
 - Edellisen tilikauden tilityksen läpi käyminen ja hyväksyminen sekä tili- ja vastuuvapauden myöntäminen. Tilintarkastustavasta päättäminen.
 - Tilinkäyttöoikeuksien myöntäminen, pankin vaihtaminen ja tilin avaaminen, jos tiliä ei ole.
 - Hoitokunnan (3-5+1 hlö) tai toimitsijamiehen (1+1 hlö) valinta sekä toimikausi (max 4-vuotta)
 - Yksiköinnin uusimisesta päättäminen tai yksiköiden muuttaminen
 - Talousarvion hyväksyminen
 - Tiemaksujen keräämisestä päättäminen. Päätetään yksikkökohtainen summa, perusmaksun suuruus sekä eräpäivä. Perusmaksu on jokaisella osakkaalla sama ja sillä katetaan ainoastaan hallinnolliset kulut.

Tervetuloa Mallilan yksityistien tiekunnan kokoukseen!

Aika: to 9.6.2022 klo 19.00

Paikka: Mallilan kunnantalo, Mallitie 5, 65401 MALLILA

Maksuunpanoluettelo vuodelle 2022 on nähtävillä ajalla 26.5-9.6.2022 puheenjohtaja Matti Mallikkaalla osoitteessa Mallilantie 54, 65401 MALLILA.

ASIALISTA

1. Kokouksen avaus
2. Kokouksen järjestäytyminen
3. Läsnäolijoiden ja valtakirjojen toteaminen sekä kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus
4. Asialistan hyväksyminen
5. Päätetään kokouksen järjestämisestä sähköisessä ympäristössä
6. Käydään läpi tiekunnan tilit vuodelta 2021
7. Tilinpäätöksen vahvistaminen, tili- ja vastuuvapauden myöntäminen.
8. Mahdolliset muutokset yksiköihin ja omistajatietoihin
9. Toimielimen valinta, toimikauden pituudesta ja palkkioista päättäminen
10. Tiekunnan pankkitili ja tilinkäyttöoikeudet
11. Hallintopalvelusta päättäminen
12. Vuoden 2022 talousarvion ja maksuunpanoluettelon vahvistaminen ja eräpäivän määrittäminen
13. Tietosuoja-asetus
14. Muut asiat
15. Kokouksen pöytäkirjan nähtävillä pitopaikka ja -aika
16. Seuraava tiekunnan kokouksen ajankohta
17. Muutoksenhakuohjeet
18. Kokouksen päättäminen

MALLILASSA 18.5.2022

Hoitokunnan puheenjohtaja, Matti Mallikas, 040 1234567

Tiekunnan kokous

- Tiekunnan on päätettävä kokouksessa myös seuraavista asioista:
 - Käyttömaksun perimisestä
 - Kokouksen pitämisestä sähköisessä ympäristössä
 - Perusparannukseen ryhtymisestä, lainan ottamisesta ja tietöimituksen hakemisesta
 - Tiekunnan osakkaaksi ottamisesta ja (osakkaan käyttöoikeuden lakkauttamisesta)
 - Pysyväksi tarkoitettun liikennemerkkin tai puomin asettamisesta
 - Tien osan lisäämisestä tiekuntaan tai tiekunnan yhdistämisestä, jakamisesta ja lakkauttamisesta
 - Tien käytön kieltämisestä, rajoittamisesta ja sallimisesta
 - Tiekunnan säännöistä
 - Tien hoidon tasosta päättäminen
 - Tieisännöitsijän palveluiden ostamisesta
 - Ulkopuolisen toimijan valtuttaamisesta huolehtimaan hallinnosta ja kunnossapidosta.

Pöytäkirja

- Kokouksesta kirjoitetaan pöytäkirja, mielellään päätöspöytäkirja, eli pöytäkirjaan kirjoitetaan vain päätetyt asiat. Mitä tarkemmin asiat kirjoitetaan pöytäkirjaan, sitä helpommin päätettyjä asioita voidaan vanhoista pöytäkirjoista tarkastaa.
- Pöytäkirjassa on oltava kokouksen paikka ja aika.
- Pöytäkirja tulee olla nähtävillä 14 päivän kuluttua kokouksesta ja oltava nähtävillä 3 kuukauden ajan, kunnes päätetyt asiat ovat lainvoimaisia.
- Pöytäkirjan liitteenä on hyvä olla osallistujalista, ilmoitus siitä, kuka on osallistunut valtakirjalla ja jos asioista on äänestetty, äänestystulos.
- Pöytäkirjan allekirjoittaa puheenjohtaja ja kaksi pöytäkirjan tarkastajaa. Pöytäkirja voidaan myös lukea ja hyväksyä kokouksessa, jos osallistujia on vähemmän kuin kolme. Tällöin ei tarvita pöytäkirjan tarkastajia.

Yksiköinti

- Yksiköinnissä lasketaan jokaiselle osakkaalle yksiköt tiestä saatavan hyödyn mukaan.
- Tie kunta kerää tiemaksuilla rahaa tien hoitoa varten yksiköiden suhteessa.
- Uuden yksiköinnin tekemiseen on suositeltavaa käyttää Maanmittauslaitoksen ohjeistusta Yksityistien tieyksiköinti vuodelta 2019.
- Yksiköinnin ohjeistusta ollaan päivittämässä ja uusi ohjeistus on tulossa mahdollisesti jo vuonna 2023.
- Vanhat yksiköt ovat voimassa niin kauan, kuin uudet yksiköt ovat lainvoimaiset.

Yksiköinti

- Yksiköiden määrään vaikuttaa osakastilan liikennelaji, kuljetun matkan pituus ja osalla liikennelajeista pinta-ala.
 - ULA = 1100 pn = Asunnon ulkoinen liikenne
 - ULL = 200-350-500-600-900 pn = Lomaliikenne ulkoinen
 - ML = 7 pn = Metsäliikenne
 - SLV = 15-25-50-95-100 pn = Pellon sisäinen liikenne
 - ULV = 25-50 pn = Pellon ulkoinen liikenne
 - EL = $t_n \cdot km \cdot kpl$ = Erityisliikenne

Tiekunnan vuosikello

- Talvi
 - Auraus ja liukkauden torjunta
 - Kirjanpidon/tilityksen tekeminen
 - Hoitokunnan kokous
 - Tiekunnan kokous
 - Kunnossapitoavustuksen hakeminen kunnalta (aikataulu on kuntakohtainen)
- Kevät
 - Painorajoituksen asettaminen ja pois ottaminen kelirikkokohteella
 - Aurausviittojen poisto
 - Lanaus / höyläys
 - Pölynsidonta
 - Tien kunnon tarkastaminen, perusparannus kohteiden selvittäminen
 - Tiemaksujen lähettäminen
- Kesä
 - Tien parantamistyöt
 - Niitto/vesakon murskaus
- Syksy
 - Lanaus
 - Sorastus
 - Aurausviittojen laitto
 - Maksumuistutusten lähettäminen maksamattomista tiemaksuista

24 §

Tien kunnossapito

Tie on pidettävä tieosakkaiden liikennetarpeen edellyttämässä kunnossa niin, että kunnossapidosta ei aiheudu tieosakkaalle kohtuuttomia kustannuksia, että tiestä tai sen käytämisestä ei aiheudu kenellekään tarpeetonta haittaa tai häiriötä taikka tarpeetonta haittaa ympäristölle tai muuta yleisen edun loukkausta. Kunnossapidossa on otettava huomioon myös liikenneturvallisuus.

Jos tie tai sen osa ei ole kenellekään tieosakkaalle välttämätön talvella, talvikunnossapito voidaan siltä osin jättää tekemättä.

Kiitos!

Essi Laaksonen, TIKO-tieisännöitsijä,
METSÄn tähden Tiimi Oy

- Lähteet:

- <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2018/20180560#L1>
- https://www.maanmittauslaitos.fi/lomakkeet/tiekunnan_yhteystiedot
- https://www.maanmittauslaitos.fi/sites/maanmittauslaitos.fi/files/attachments/2019/04/yksitystien_tieyksikointi.pdf
- <https://www.tienhoito.fi/tiekuntakartta/>
- https://www.tieyhdistys.fi/site/assets/files/1408/tiekunnan_vuosikello.pdf

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Närings-, trafik- och miljöcentralen
Centre for Economic Development, Transport and the Environment

Valtionavustus yksityisteiden perusparannukseen

ELY-keskus

Ylivieska 29.8. 2022
Risto Herrala

Sisältö

- Mitä ovat avustettavat parantamishankkeet?
- Avustuksen hakeminen
- Hakemuksen liitteet
- Maksatus
- Valvonta ja katselmukset
- Siltahankkeiden alustava suunnittelu
- Muistilista tiekunnille
- Lisätietoja

Mitä ovat avustettavat parantamishankkeet?

- tien kuivatuksen ja kantavuuden parantaminen, tuki 50 %
- huonokuntoiset sillat ja suuret tierummut, tuki 75 %
- liikenneturvallisuuden parantaminen, kuten tielinjan siirtäminen tai kaarteiden oikaisu
- merkittävät ja yllättävät luonnonolosuhteiden aiheuttamat korjauskohteet, tulva ja routavauriot

Avustuksen hakeminen

- Yksityisteiden valtionavustushakemus tehdään sähköisessä verkkoasiointinnissa:
- <https://sahkoinenasiointi.ahp.fi/fi/palvelut>
- Sähköinen asiointi edellyttää vahvaa tunnistautumista esim. pankkitunnuksilla
Huom. henkilöllä on oltava tiekunnalta valtakirja sähköiseen asiointiin
- Nettisivulla: Aluehallinnon asiointipalvelu: Valitse Palvelut>Liikenteen palvelut>Avustukset yksityisteiden parantamiseen
- Hakemuksen voi tallentaa luonnoksena ja palata myöhemmin jatkamaan sitä. Asiointipalvelussa avustusprosessi etenee eri vaiheissaan sujuvasti ja hakija voi seurata käsittelyn ja maksatuksen etenemistä asiointipalvelun kautta.
- Valtionavustukset haettavissa ympäri vuoden. Yleensä vireille hyvissä ajoin
- Lisäohjeistusta: <https://www.ely-keskus.fi/yksityistieavustukset>

Hakemuksen mukana aina toimitettavat liitteet

1. Rekisteriote KTJ ja karttaliite tiestä (Maanmittauslaitos, Ote kiinteistötietojärjestelmästä /yksityistie)
2. Todistus tai muu tuloste ajantasaisista tiedoista tie- ja katuverkon tietojärjestelmässä (Digiroad)

3. Pöytäkirjan ote tiekunnan kokouksesta:

- jossa on **päätös** hankkeesta
- ja **päätös**, että avustus haetaan ELY-keskukselta
- ja **päätös** että otetaan avustus vastaan
- lisäksi **päätös, että valtuutetaan henkilö asioimaan sähköisesti hankkeeseen liittyvissä asioissa.**

4. Suunnitelma-asiakirjat

Työselite (sanallinen kertomus mitä on tarkoitus tehdä)
Suoritepohjainen kustannusarvio (jaottelu kustannuserittäin)
Suunnitelmakartta (kartalle merkitty paaluvälit, mitä tehdään missäkin)

Yksityisteiden avustuksien maksaminen (KEHA)

- On tärkeää suunnitella kustannusarvion lisäksi myös tiekunnan rahoitusjärjestelyt hankkeen kestoajalle. Valtionavustuksen maksatus tapahtuu seuraavasti:
 - Ennakkoerän suuruus on lähes aina $30\% \times$ myönnetty valtionavustus.
 - Välierissä maksatus tapahtuu tiekunnan toimittamia laskukopioita vastaan. Välierässä avustuksen suuruus = (esitetyt sekä hyväksyttävät laskukopiot) $\times$ (avustusprosentti) $\times 0,9$ - (ennakko) - (maksetut välierät). Välieriä haettaessa laskujen ei tarvitse olla vielä maksettu.
 - Loppuerä voidaan maksaa vasta, kun tiekunta on maksanut kaikki laskut, tehnyt loppumaksatushakemuksen ja loppuraportin ja ELY:n valvoja on suorittanut lopputarkastuksen hankkeelle.
- Laskut tulee olla osoitettu tiekunnalle ja laskut tulee maksaa tiekunnan tililtä. Loppumaksatushakemuksen liitteenä tulee toimittaa tiliotteet/maksukuitit, joista käy ilmi, että maksut on suoritettu tiekunnan tililtä.

Valvonta ja katselmukset

- Yksityisteiden avustuksien käytön valvonta; riskiperusteinen valvonta
 - Avustushakemuksen käsittelyyn voi edelleen liittyä sekä alku- ja lopputarkastuksen maastokäynti yksityistiellä
 - Työt voi aloittaa vasta kun avustuspäätös on saatu
- avustettujen hankkeiden osalta tiekunnan **raportointivastuu** (maksatushakemuksen liitteet ja valvojan loppuraportti valokuvineen)
- loppuraportista käy selville hankkeen eri vaiheet valokuvineen ja onko toimittu niin kuin on suunniteltu
- valvoja ja tiekunta vastaa hankkeesta

Siltahankkeiden alustava suunnittelu

- Tiekuunnan tulee olla yhteydessä ELY-keskukseen hyvissä ajoin ennen mahdollisen parantamishankkeen suunnittelun aloittamista ja suunnitelmien tilaamista
- Siltasuunnittelijalla ja suunnitelmien tarkastajalla tulee olla riittävä kokemus ja pätevyys
- Tiekuunnan tulee tarkastuttaa suunnitelmat ennen niiden toimittamista ELY-keskukseen
- Eli siltahankkeissa noudatetaan menettelyä, jossa tiekunta tilaa ja tarkastuttaa sillan rakennus- ja korjaussuunnitelmat.
- Tarkastukseen kuuluvat menettelyt kuvattuna yksityiskohtaisesti Liikenneviraston ohjeessa: Taitorakenteiden rakennussuunnitelmien tarkastusohje (30/2014).

Muistilista tiekunnalle

- varmistukaa ensin tien avustuskelpoisuudesta, ohjeistus
<https://www.ely-keskus.fi/yksityistieavustukset>
- tiekunnan kokouskäytännöt
 - Selkeät päätökset, valtuudet (+ mahd. sopimukset kunnan kanssa)
- käyttää ammattitaitoista suunnittelijaa ja valvojaa
- valtion avustusosuus 50 % (Sillat 75 %)
- ELY-keskus päättää avustuksista hakemuksien perusteella ja määrärahojen puitteissa
- valtionavustukset ovat harkinnanvaraisia, alle 10 000 euron hankkeita avustetaan harvoin
- tien normaalia kunnossapittoa ei avusteta

Neuvonta yksityisteiden valtionavustusasioissa

- Lisätietoja ja yleisneuvontaa yksityisteiden valtionavustuksista saa liikenteen asiakaspalvelusta (ma–pe klo 9–16)
- liikenteen.asiakaspalvelu(at)ely-keskus.fi
- 0295 020 600 asiakaspalvelu ma–pe klo 9–16, neuvonta (pvm/mpm)
- Jos tarvitset apua yksityistiekunnan asioissa:
- <https://www.ely-keskus.fi/yksityistieapuri>
- Apuriin on koostettu usein kysyttyjä aiheita yksityistieasioista
- Palauteväylä.fi (Kysy neuvoa)
- 0295 020 603 (pvm/mpm)
- Hankkeeseen liittyvä neuvonta ja opastus ELY-keskuksesta

